

Slutrapport 2020

Överenskommelsen Göteborg

**om samverkan mellan Göteborgs Stad och civilsamhället
organisationer**

Innehållsförteckning

BAKGRUND	3
<i>Samverkansrådet Idékom</i>	3
<i>Den kommunala handlingsplanen</i>	3
<i>Civilsamhällets organisationers handlingsplan</i>	3
<i>Utvärdering 2016</i>	3
<i>Forum för samverkan</i>	4
<i>Överenskommelsekansliet - Kansli Got United</i>	5
<i>Exempel på annan samverkan som pågår</i>	6
UTVÄRDERING 2020	6
<i>Överenskommelsen som vision och som verksamhet</i>	6
<i>Enkät</i>	6
<i>Workshop</i>	6
<i>Den fortsatta processen</i>	7
RESULTAT	8
KUNSKAP OCH SPRIDNING	8
<i>Kommunikation och kännedom</i>	8
FÖRSTÄRKT SAMSPEL, DIALOG OCH SAMVERKAN	11
<i>Demokratisk styrning</i>	11
<i>Arenor för dialog och samverkan</i>	12
FINANSIERINGSFORMER OCH MÅNGFALD AV UTFÖRARE	13
<i>Finansiering</i>	13
UTVECKLING AV SAMVERKAN I GÖTEBORG	17
<i>Frågor som berör</i>	17
<i>Budskap om nuläget utifrån enkät och workshop</i>	18

Inledning

År 2010 skapades ett samrådsorgan som kallades Idékom där företrädare för Staden och civilsamhällets organisationer (eller den sociala ekonomin som den då kallades) träffades för att diskutera hur de kunde samverka och på det viset skapa bättre förutsättningar för människor som lever i eller besöker Göteborg. Det ledde, efter många möten och dialoger, till att Överenskommelsen Göteborg formulerades mellan Staden och organisationerna. Den beslutades 2012, med följande vision och mål.

”Överenskommelsens vision

Göteborg är en stad där invånarna engagerar sig och där engagemanget tas tillvara.

Överenskommelsens mål

Målet med överenskommelsen är att stärka demokratin, öka delaktigheten och minska utanförskap i Göteborg genom;

- att skapa tydliga förutsättningar och strukturer för dialog och samverkan mellan parterna*
- att synliggöra och stärka civilsamhällets organisationer som självständiga och oberoende i rollen som opinionsbildare och som röstbärare för marginaliserade, utsatta och åsidosatta grupper*
- att utveckla möjligheter för civilsamhällets organisationer att utgöra viktiga aktörer inom välfärdsutvecklingen.”*

En del av Överenskommelsen är att den ska utvärderas vart fjärde år. 2016 gjordes den första utvärderingen. En del framsteg och en del utmaningar kunde konstateras. Som en konsekvens gjorde parterna en del förändringar av sina arbetsmetoder.

Nu har fyra år till passerat och det pågår en ny utvärdering. Vad har hänt under dessa fyra år? Vilka framsteg och vilka utmaningar kan vi se? Hur vill vi arbeta med samverkan under nästa fyraårsperiod?

Kan det huvudsakliga målet med utvärderingen av samverkan och Överenskommelse mellan Göteborgs Stad och civilsamhällets organisationer sägas vara just att försöka förena vision och handling?

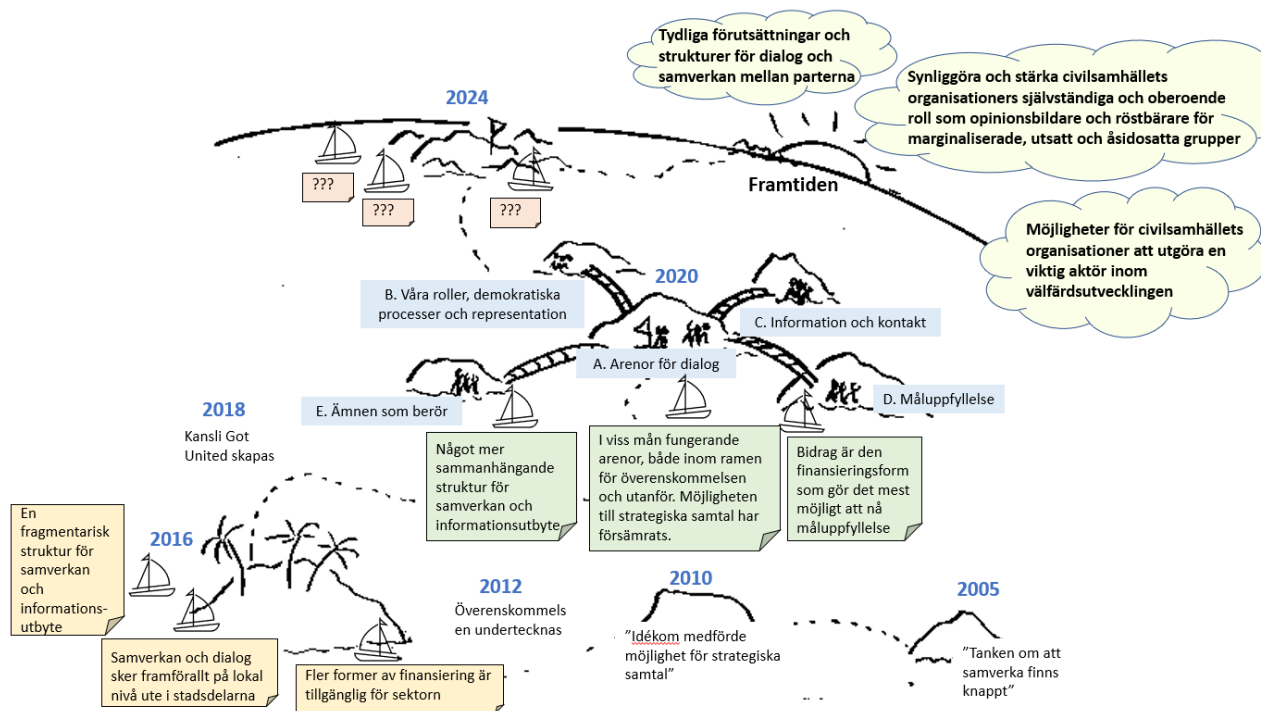
Avsändare för denna rapport är Styrgruppen för Överenskommelsen Göteborg.

För parterna i Styrgruppen för Överenskommelsen Göteborg
Göteborg datum 2021-01-28

Pia Svanqvist
Göteborgsregionens Sociala Ekonomi

Ingela Andersson
Göteborgs Stad, socialförvaltning Centrum

Bakgrund

Bildtext: Vid en tillbakablick utläses att en förflyttning skett kring att medvetet utveckla samverkansområdet. Samverkan i någon form har alltid funnits men en mening som fanns i underlaget från utvärderingen 2016 var att tanken om samverkan knappt fanns i början av 10-talet. Denna bild beskriver processen från dåtid till nutid samt blickar framåt.

Samverkansrådet Idékom

År 2010 bildades Idékom där företrädare för Staden och civilsamhällets organisationer (eller den sociala ekonomin som den då kallades) träffades för att diskutera hur de kunde samverka och på det viset skapa bättre förutsättningar för människor som lever i eller besöker Göteborg. Det ledde, efter många möten och dialoger, till att Överenskommelsen Göteborg formulerades mellan Staden och organisationerna. Den beslutades 2012. För att ta arbetet vidare fick en partssammansatt grupp i uppgift att ta fram en handlingsplan, vilket gjordes under 2013.

Den kommunala handlingsplanen

I februari 2014 beslutade Kommunstyrelsen om en kommunal handlingsplan för implementering av överenskommelsen. Målet med handlingsplanen var att medvetandegöra Stadens förvaltningar och bolag om innehållet i den lokala överenskommelsen om samverkan. Handlingsplanen beskrev aktiviteter kopplade till Överenskommelsens åtagandepunkter som delades in i tre rubrikområden:

- Kunskap och spridning
- Förstärkt samspel, dialog och samverkan
- Finansieringsformer och mångfald av utförare

Civilsamhällets organisationers handlingsplan

Civilsamhällets organisationer tog också fram en handlingsplan under åren 2014/2015. Den speglade i stort den kommunala handlingsplanens tre rubrikområden, men framhöll tydligare organisationernas roll som röstbärare för de marginaliserade i samhället. Betydande i denna handlingsplan var Överenskommelsens principer om integritet, oberoende, kvalitet och dialog.

Utvärdering 2016

I Överenskommelsen står inskrivet: "Parterna ska följa upp och utvärdera överenskommelsen regelbundet. Åtagandena och därtill kopplade åtgärder samt det praktiska genomförandet ska följas upp

årligen. Överenskommelsen ska externt utvärderas var fjärde år och vid behov revideras.”
Uppföljningarna görs alltså årligen och utvärderingarna vart fjärde år.

Första utvärderingen skedde 2016 och återkopplades i rapporten ”Spåren i sanden formar en väg” (Finns nedladdningsbar i fulltext på <https://gotunited.se/>). Handlingsplanernas tre rubriker-/åtagandeområden utgjorde grunden och de sammanfattande svaren återges i rött:

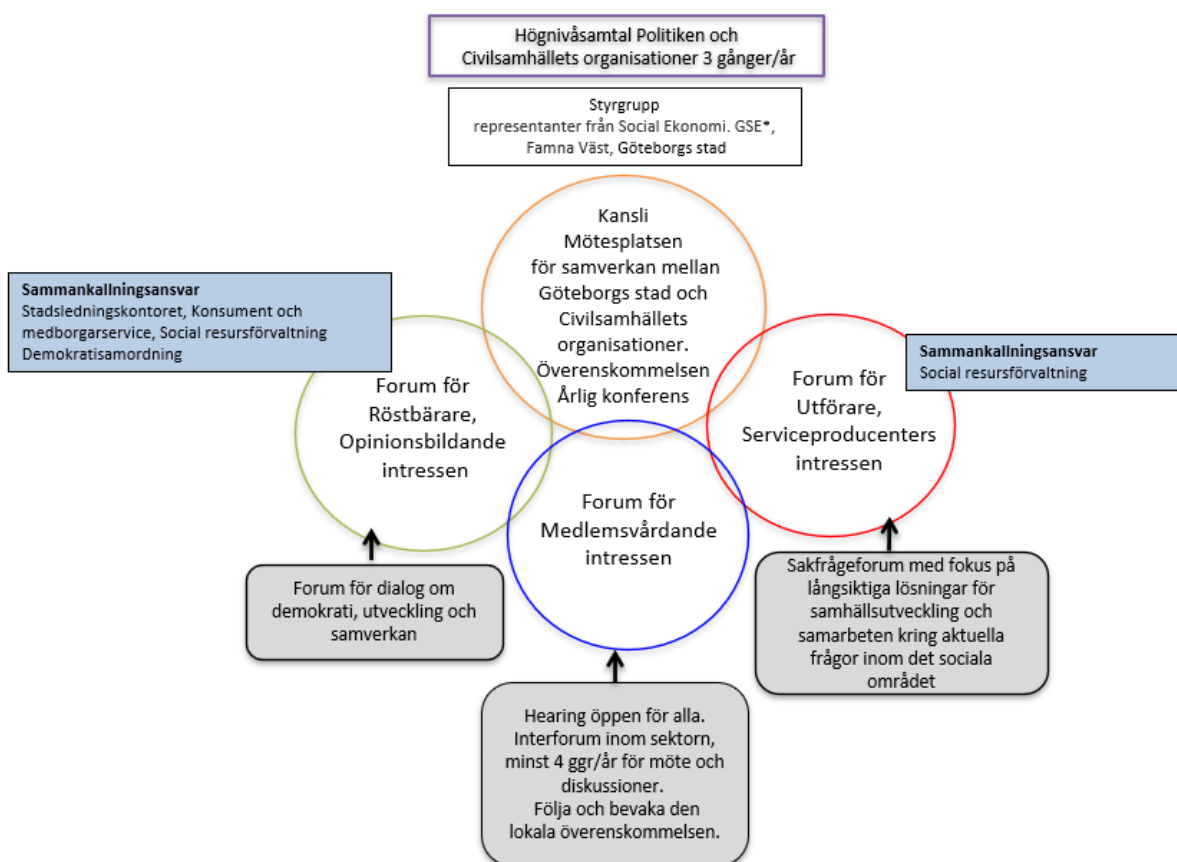
1. Kunskap och spridning - Sammantaget resultat: **”En fragmentarisk struktur för samverkan och informationsutbyte”**
2. Förstärkt samspel, dialog och samverkan - Sammantaget resultat: **”Samverkan och dialog sker framför allt på lokal nivå ute i stadsdelarna”**
3. Finansieringsformer och mångfald av utförare – Sammantaget resultat: **”Fler former av finansiering är tillgänglig för sektorn”**

2016 års utvärdering innebar bland annat att samrådsformen Idékom lades ned och ersattes av en ny samverkansstruktur ”Forum för samverkan” (se skiss här nedan), att Överenskommelsekansliet - Kansli Got United skapades samt att det grundläggande begreppet byttes från ”Social ekonomi” till ”Civilsamhällets organisationer”.

Forum för samverkan

Överenskommelsens olika möten har tagit avstamp i ”Forum för samverkan”, det vill säga den samverkansstruktur som efterföljde Idékom.

Forum för samverkan enligt överenskommelsen om samverkan mellan Civilsamhällets organisationer och Göteborgs stad

Idékom som form syftade till en mer generell samverkan och den nya modellen byggde på en uppdelning av frågeställningar i tre mer specifika intresseinriktningar:

Forum för medlemsvårdande intressen. Syfte: låta många komma till tals, att se mångfalden och ta tillvara den. Möjliggöra kontaktskapande, erfarenhetsutbyte, kunskapsökning och tematiska samtal där man ser varandras potential. Områden för hearings kan vara organisationers inflytande, erfarenheter kring integration, flyktingmottagande, hemlöshet, behov av mötesplatser etc.

Forum för röstbärande, opinionsbildande intressen. Syfte: skapa möjligheter för samtal om- och formalisera engagemang i Stadens processer. Tydliggöra organisationernas roll både att ta tillvara och föra fram röster. Beskriva hur fånga upp, och ta tillvara engagemang eller initiativ.

Forum för utförare, serviceproducenters intressen. Syfte: tillvarata organisationers kraft att utgöra alternativ och komplement till offentliga och vinstdrivande serviceproducenter. Möjliggöra tidiga samtal i processer där innovation ska ges utrymme att styra utvecklingen. Samtal om t ex: Finansieringsformer (upphandling, Idéburet offentligt partnerskap och andra avtalsformer), Uppväxtvillkor, Arbete & lärande, Boende & livsmiljö, Det offentliga rummet, Inflytande & delaktighet, Hälsöfrämjande levnadsstandard. Perspektiv på såväl unga som äldre, funktionshinder, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Dessa intresseinriktningar kunde även kopplas till överenskommelsens tre målformuleringar.

- *att skapa tydliga förutsättningar och strukturer för dialog och samverkan mellan parterna*
- *att synliggöra och stärka civilsamhällets organisationer som självständiga och oberoende i rollen som opinionsbildare och som röstbärare för marginaliserade, utsatta och åsidosatta grupper*
- *att utveckla möjligheter för civilsamhällets organisationer att utgöra viktiga aktörer inom välfärdsutvecklingen."*

Överenskommelsekansliet - Kansli Got United

Överenskommelsekansliet vid namn Kansli Got United drivs av organisationen Göteborgsregionens Sociala Ekonomi (GSE) och finansieras genom ett avtal med Social resursförvaltning. Kansliet styrs av en partssammansatt styrgrupp. Kansliet tillhör både Staden och civilsamhällets organisationer och har därför en unik roll mittemellan. Kansliet startade verksamhet i februari 2018 och invigdes av representanter från politiken i Göteborgs Stad. Vid kansliet finns en heltidsanställd kansliansvarig.

Kansli Got United har en viktig roll för sammanhållning, det ska skapa förutsättningar för samverkan och samarbete på operativ nivå. Kansliansvarig skapar möjligheter till möten/dialoger där civilsamhället, politiker och tjänstemän kan diskutera aktuella frågor samt Stadens processer och kommande beslut. Syftet är att kansliet är ett nav i samverkan - **en väg in** för Staden, där civilsamhällets organisationer och Staden kan mötas på jämlika villkor. Utdrag ur verksamhetsberättelse för år 2019:

- Mars - heldagsutbildning Idéburet offentligt partnerskap.
- Maj – högnivåsamtal/paneldebatt "Stadens HBTQ-plan efterlevs den"?
- Maj – studiebesök av Överenskommelsen Örebro och Malmö.
- September – budgetsamtal med politiken om förutsättningar för civilsamhällets organisationer.
- Oktober - uppstartsmöte Sakfrågeforum för fler reserverade upphandlingar.
- November – "Stormöte om droger och kriminalitet i Göteborg".
- Löpande under året deltog kansliansvarig i möten med olika delar av Staden och i samverkansmöten med civilsamhällets organisationer.
- År 2020 har två nya Sakfrågeforum startats, Barnrätt och Skola som arena.
- År 2021 startas Sakfrågeforum – Medborgardrivna initiativ för hållbar konsumtion.

Exempel på annan samverkan som pågår

Samverkan mellan Staden och civilsamhällets organisationer ser ut på många olika sätt och kan vara mer eller mindre formaliserad. Mycket samverkan sker utan finansiering men det finns också flera olika finansieringsformer, som exempelvis bidragsgivning, köp av tjänst, partnerskapsavtal och hyressubventioner.

Normalår samverkar Staden och civilsamhällets organisationer också om många evenemang i alla stadsdelar – såväl stadenövergripande evenemang som exempelvis West Pride men också mer lokala evenemang som exempelvis Gamlestadsgalejet och Hammarkullefestivalen. På sina håll i Göteborg har modeller eller förhållningssätt kring samverkan utvecklats, som exempelvis Västra Göteborgsmodellen där lyhördhet, flexibilitet och att skapa värde tillsammans är ledord.

Utvärdering 2020

Överenskommelsen som vision och som verksamhet

Överenskommelsens vision och mål är en viljeyttring från Göteborgs Stad och de organisationer som undertecknat den. I Stadens perspektiv har viljeyttringen ingen avgränsning, dvs den ligger till grund för alla kontakter Staden har med civilsamhällets organisationer, även de som inte undertecknat Överenskommelsen.

Däremot finns det en mycket tydlig avgränsning när det gäller de verksamheter (möten, rapporter, processer) som bedrivs i Överenskommelsens namn. Överenskommelsekansliet - Kansli Got United, initierar och driver ett antal processer. Kansliet består av en person och kan alltså inte bedriva verksamhet som berör alla delar av samverkan mellan Göteborgs Stad och civilsamhällets organisationer.

Parterna var av detta skäl överens om att utvärderingen ska göras utifrån perspektivet att Överenskommelsens verksamhet är en del av den totala samverkan som sker mellan Göteborgs Stad och civilsamhällets organisationer. Parterna vill alltså att utvärderingen ska fokusera samverkan generellt och Överenskommelsen som en del av det.

Enkät

Parterna skickade i juni 2020 ut en enkät till 3400 mottagare i civilsamhället och i Staden. Det inkom drygt 900 svar. De flesta frågorna i enkäten ställdes med fokus på samverkan i stort. Utvärderingen av Överenskommelsen i sig och de aktiviteter den skapar görs som en del av hela den samverkan som pågår.

Fakta om enkäten

Utskick: 3400 mottagare i Staden och civilsamhällets organisationer
Svarsfrekvens: 904 svar, (30% av hela gruppen)
Civilsamhällets organisationer: 541 svar (60% av svaren)
54% förtroendevalda,
22% ideellt aktiva,
23% anställda
Staden: 363 svar (40% av svaren)
11% förtroendevalda (Kommunstyrelsen, Kommunfullmäktige, Facknämnd, Stadsdelsnämnd)
89% tjänstepersoner

Workshop

Därefter genomfördes en workshop i november 2020. Antalet deltagare begränsades i enlighet med rådande pandemirestriktioner vilket innebar att ett 50-tal personer bjöds in. Det var en mix av politiker,

tjänstepersoner och civilsamhällesaktörer för att spegla olika verksamhetsområden och hierarkiska nivåer. Workshopen syftade till att med stöd av bland annat enkätresultaten:

- Fördjupa beskrivningen av nuläget gällande samverkan i stort och Överenskommelsen som en del av det
- Peka ut riktning för en önskad utveckling av samverkan i stort och Överenskommelsen som en del av det

Även om utvärderingen behandlar hela samverkan mellan Göteborgs Stad och civilsamhällets organisationer, så ville parterna att kopplingen till Överenskommelsens vision och mål ska vara tydlig. Det var mot dem som nuläget i workshopsamtalen jämfördes och önskat läge 2024 siktade. Fem teman utgjorde utgångspunkten för samtalen. Workshopens deltagare delades in i grupper som fick i uppdrag att diskutera ett av dessa teman och dokumentera sina samtal:

- Tema A: Arenor för dialog. Hur och var pratar vi om rätt saker i rätt tid?
- Tema B: Våra roller, demokratiska processer och representation. Hur lyckas vi framåt?
- Tema C: Information och kontakt. Hur vässar vi vårt kommunikationsarbete?
- Tema D: Måluppfyllelse. Vad betyder finansieringsformen för vårt sätt att samverka?
- Tema E: Ämnen som berör. Vilka frågor är viktiga för utveckling av samverkan i framtiden?

Den fortsatta processen

Det sammantagna resultatet av enkäten och workshopsamtalen formuleras i denna slutrapport. Den återkopplas till Överenskommelsens styrgrupp, ligger till grund för Kommunstyrelsens beslut om fortsättning samt utgör ett arbetsunderlag för en partssammansatt arbetsgrupp.

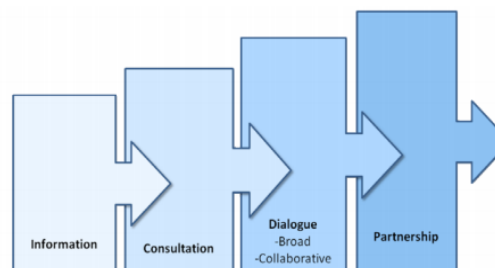
Resultat

Överenskommelsens tre åtagandemråden är utgångspunkt för följande resultatåterkoppling.

Kunskap och spridning

Kommunikation och kännedom

I fokus för detta område är hur de två parterna informerar varandra om verksamheter, planer, etc samt kännedom om Överenskommelsen och dess genomslagskraft. I grundläggande dokument som exempelvis Europaråds-koden för deltagande i politiskt beslutsfattande har informationsarbetet en mycket viktig roll som ett första steg i arbetet.

Göteborgs Stad använder som sin huvudsakliga kanal för kommunikation med externa parter, ett kontaktcenter som organisatoriskt ligger hos förvaltningen Konsument- och medborgarservice. Förutom detta har Staden en samlande webbplats med information till civilsamhällets organisationer och några Facebook-sidor för uppdatering om olika nyheter. Förvaltningar skickar då och då mejl till de organisationer som söker- och får bidrag. Det finns också en del stadsdelar som har nyhetsbrev riktat till de organisationer som stadsdelen samverkar med.

Det är svårare att sammanfatta hur civilsamhällets organisationer informerar Staden. Det finns ett ganska stort antal hemsidor där det är möjligt att läsa om de olika organisationernas struktur, verksamhet och nyheter. Det är dock troligen rimligt att säga att det inte finns någon samlande part inom civilsamhällets organisationer som informerar Staden om vad som pågår. Överenskommelsekansliet - Kansli Got United, som ju varken är en del av Staden eller civilsamhället, är i ett unikt mellanläge. Kansliet har en hemsida med samlad information om Överenskommelsen samt en Facebook-sida, där publiceras nyheter inom civilsamhällets organisationer samt inom Staden, sidorna uppdateras kontinuerligt. Baserat på enkätresultaten och samtalen i workshoppen kan vi dock dra slutsatsen att genomslaget för informationsarbetet utifrån Överenskommelsekansliet inte är tillräckligt.

Budskap om nuläget

Samverkan förutsätter information och kommunikation. Både enkätsvaren och workshopsamtalen visar att det idag är svårt att hitta rätt information som gör det möjligt att vara med i processer från början till slut.

Sammandrag av nuläge från enkäten

Känner du till Överenskommelsen mellan Göteborgs Stad och civilsamhällets organisationer?

39% ja. 61% nej.

Fyra av tio känner till Överenskommelsen. Dvs en minoritet men en ganska stor minoritet. Det har alltså sannolikt blivit fler som känner till Överenskommelsen jämfört med 2016. Men bara 11% av idrotten.

Är du/din organisation/nämnd/styrelse/förvaltning/bolag delaktig/involverad i överenskommelsens arbete?

52% ja, 48% nej.

Vanligaste svaren: deltar i workshops, högnivåmöten, kontakter med de som representerar parterna i Överenskommelsen

Anser du att Staden informerar på ett sätt som underlättar samverkan?

15% ja, 47% i viss mån, 20% nej, 18% vet ej

Anser du att civilsamhällets organisationer informerar på ett sätt som underlättar samverkan?

11% ja, 47% i viss mån, 15% nej, 27% vet ej

Det finns skillnader mellan olika kategorier av organisationer, där idrotten och sociala organisationer i något högre utsträckning än andra anser att de har fungerande arenor. Socialt inriktade organisationer har historiskt varit mest drivande i överenskommelsearbetet och det är inom det området den är mest känd. När det gäller idrotten sker alltså den mesta av samverkan utanför Överenskommelsens ram. Sedan finns det kategorier av organisationer såsom miljöorganisationer som vi inte har nått i undersökningen. Det här avspeglas även i vilka typer av organisationer som undertecknat Överenskommelsen.

I dagsläget har 116 organisationer undertecknat Överenskommelsen, en organisation kan ha flera identitetsmarkörer, t ex social-inriktning, vård, arbetsmarknad med flera. 108 st har en social inriktning, 53 st vård- /omsorgsinriktning, 26 st arbetsmarknadsinriktning, 12 st ungdomsinriktning, 7 st kulturinriktning, 5 paraplyorganisationer, 4 st miljöinriktning, 2 st inriktade på stadsutveckling, 1 st med idrottsinriktning, 1 trossamfund, 1 st pensionärsorganisation, 11 st med religiös inriktning. (Detta är förvisso en listning som behöver förfinas i definitioner och egentligen ska vara byggd på självskattning för att fungera på allvar, men den kan ändå ge en bild av läget).

Sammandrag av nuläge från samtalsgrupper på workshopen.

(När orden "vi" och "oss" används i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

- *"Det är svårt för civilsamhället att hitta rätt i Stadens strukturer. Ofta behöver civilsamhället ha flera olika kontakter på olika förvaltningar. Det finns många i civilsamhället som vill bidra mer men de hittar inte rätt i Staden. Vi behöver ha olika former av information på olika nivåer. Det är även viktigt att informationen sker på olika sätt, alla är inte med i det digitala samhället."*
- *"Det finns en osäkerhet i om informationen från civilsamhället når Staden och vad Staden gör med den. Det finns en önskan om att ha en samordning på strategiska nivå. Det behövs både information och kommunikation för att uppnå samverkan, är ofta inte tillräckligt med information."*
- *"Kommunen måste vara tydlig med vad kommunen vill samverka kring. Viktigt att det är något som är intressant för alla, inte bara för kommunen. Tydlig med i vilka skeenden som kommunen kan kommunicera kring och vill ha samarbete om. Kan kommunen vara tydlig med vilka områden som det kan finnas behov och där kan idésprutorna komma in. Frivilligorganisationerna ska kunna vara tydliga med vad de vill."*
- *"Överenskommelsen har inte den tyngd/legitimitet som den borde i praktiken och kännedomen är låg. Politiker och tjänstepersoner har dålig koll på Överenskommelsen. "Den tas inte på allvar". Det finns potential att den ska kunna vara det om kännedomen var hög och alla lutade sig mot den."*
- *"Den nya organisationen kan ge bättre förutsättningar. Mer struktur behövs. Viljan finns. Skillnad på vad politiken säger och vad tjänstemännen gör. För personbundet. Civilsamhället är spretigt vilket gör det till en utmaning."*
- *"Känt till överenskommelsen men det hjälper inte eftersom den inte implementeras. "Vilken Överenskommelse?" Idag är det inte prioriterat eller arbetssättet finns inte. Agenda och tidsplanen är satt och då ryms inte Överenskommelsen i det."*
- *"Det finns många styrdokument. Jämlik stad. Äldrevänlig stad. + säkert flera andra. Var kommer Överenskommelsen in? Vad spelar det för roll att även Göteborgsregionen står bakom? Var finns de idag i detta samtal? Var finns personresurserna? Var finns finansieringen?"*
- *"Överenskommelsen är otydlig, kopplad till medel osv? Vem och vad?"*
- *"Ett problem är att överenskommelsen blir synonym med kansliet och "forum för samverkan". Det kan bli lite problematiskt när det blir så kopplat till vilka organisationer som skrivit på Överenskommelsen, när det egentligen är så att Göteborgs stad i sina arbetssätt ska efterleva överenskommelsen oavsett om kansliet finns eller inte. Problemet kan vara att vi inte använt och lagt arbetet som krävs för att förverkliga idén. Överenskommelsen som dokument är ett viktigt strategiskt dokument, men ibland har vi svårt att översätta det principiella förhållningssättet till praktik. Vad innebär det mer konkret? Vilken roll har tjänstepersoner, politiker och en eventuell "civilsamhällespart" (typ kansliet) i det arbetet? Vad ska vi använda kansliet till? Vilka behov finns i civilsamhället? Varför är det så få organisationer som är med och som använder sig kanslifunktionen? Det finns många som inte använder sig av överenskommelsen eller kansliet, exempelvis många röstbärande/rättighetsorganisationer. Detta skulle vi behöva ta på allvar och diskutera mer kring hur överenskommelsearbetet ska innefatta fler delar av civilsamhällets organisationer."*

Sammandrag av framåtblick från samtalsgrupper på workshopen

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

Om 4 år...

- "...har vi inkluderat information om civilsamhället och samverkansfrågor med civilsamhället i utbildningar till politiker som sker efter varje val."
- "...har vi ett sätt som liknar det arbete som arbetsgivare har med fack."
- "...har vi mer samverkan mellan olika organisationer"
"...har vi stor kunskap om varandra för att kunna tillvarata varandras resurser."
- "...har vi en tydlig förklaring av Överenskommelsen (hissbeskrivning) som går att väva in i alla aktörers respektive strategier."
- "...är civilsamhället med i politiker-utbildningen – informera om överenskommelsen är en självklar del."
"Det är viktigt att civilsamhället kommer in i rätt tid. Det finns en upplevelse att frågorna fångas upp för sent när det är svårt att göra något åt problemet när beslut redan är fattat. Informationen från Staden till civilsamhället är begränsad vilket gör det svårt för att civilsamhället att bidra."
- "Det behövs ett riktigt omtag i arbetet med civilsamhället och någon i förvaltningarna som kan se till hela civilsamhället och kopplingarna till näringslivet. Inte bara det specifika samarbetet inom till exempel fritid utan se till hela civilsamhället i området, kunna lyfta blicken och hitta rätt i civilsamhället och dess kopplingar till tjänstepersoner inom förvaltningarna."

Viktiga steg dit

- "Plan för att Kansli Got United kan nå ut till fler både inom Staden och civilsamhället. Behöver ta fram en kommunikationsplan med syfte och mål för Kansli Got United för att nå ut. Vara tydlig med vad Kansli Got United kan erbjuda både till Stadens förvaltningar och till civilsamhället. Hitta de som inte är anslutna."
- "Staden behöver sätta till mer personal som arbetar med att få till en bättre samverkan med civilsamhället. Behöver ha en tydligare struktur för hur det samordnande arbete med civilsamhället ska göras på olika nivåer. Otydlig struktur leder till fler stuprör och också dubbelarbete. En tydlig och fördjupad spelplan för samarbete måste skapas så att samarbetet kan bli konkret. Identifiera vem och vilka som kommunen ska rikta sig till i varje fråga."
- "Samordna från början i samråd. Läget lokalt bör kommuniceras och ägas av de som kan området och bor där. Samrådsmöten kan skapas av parterna tillsammans. Ta alltid med lämpliga delar av civilsamhället på remissrundor tidigt i processen."
- "Kommunen funkar bäst att göra saker i linjen (via styrning och ledning) och upparbetade processer använd oss av detta. Kanske kan varje tjänsteutlåtande ha med civilsamhället-perspektivet på samma sätt som barnperspektivet finns med. Därmed skulle man kunna bli mer likvärdiga partners."
- "Tydlig förklaring av överenskommelsen - vad den är och innebär. Förankra överenskommelsen i våra olika organisationer (visa att vi är en del av den). En viktig kommunikationsinsats är att också börja "från toppen", med politiker och förvaltningsledning"
- "Genom att arbeta med de verk samma metoder som finns och ta fram tydliga planer för hur vi ska arbeta och vem som ska göra det, kan vi göra samarbetet mellan civilsamhället och Staden mer professionellt. Hitta ett gemensamt sätt att kommunicera med varandra. Detta behöver vara likvärdigt och ske genom bra och kända strukturer. Göteborgs stads hemsida är fullständigt hopplös. Se till att det finns Q & A inom olika fält, typ "uppslagsbok". Använd Föreningskatalogen/databas för att visa på möjligheterna med samarbete mellan organisationer."
- "Utveckla det digitala samhället, men behöver också säkerställa att alla Stadens invånare kan utnyttja den digitala servicen som finns så att alla kan vara med. Staden kan göra mer för att förbättra kommunikationen mellan civilsamhället och Staden, mer än vad civilsamhället kan göra. Invånare har rätt att få information, utan att behöva fråga efter så mycket information som idag. Staden behöver strukturera upp det och hitta vägar ut till civilsamhället, Staden har inte ens kontakt med de stora aktörerna från civilsamhället. Under pandemin gick det ut väldigt mycket information som inte nådde rätt, finns en potential hos civilsamhället som inte används. Staden behöver säkerställa att information finns för alla invånare."
- "Förbyggande arbete - koppla in civilsamhället tidigare i frågeställningar och problematik. När Överenskommelsen uppdateras behöver det föras ut på ett tydligt sätt och kunskapen måste spridas inom kommunen och inom civilsamhället på ett bra sätt."
- "Överenskommelsen behöver spridas och både civilsamhället och Staden behöver arbeta mer för att inkludera fler i samverkan. Till exempel grupper, nätverk och organisationer som idag inte deltar i överenskommelsearbetet samt att fler delar av Staden också tar en större del i arbetet och ser sin roll."

Förstärkt samspel, dialog och samverkan

Demokratisk styrning

En utgångspunkt för det här området illustreras av nedanstående bild. Den enkla uppdelningen som bilden skissar är central för att prata om demokratisk representation. Första steget är att inse att alla tre delarna finns. Många utgår, utan att göra någon analys eller reflektion, från att endast mittendelen, "Allmänna val" finns och betyder något. Andra steget är att skilja på dialogen med det organiserade civilsamhället som är något annat än den med enskilda individer.

Överenskommelsen bygger på tanken att det är möjligt att upprätta en partsrelation, att Staden ser sig som en part medan organisationerna i civilsamhället är den andra parten. Om den partsrelationen ska kunna upprättas måste de båda parterna representeras på ett rimligt sätt i samtalet.

De två grupper i workshopen som diskuterade partsrelationen fick ta ställning till frågan om Göteborgs Överenskommelsearbete framöver bör genomföras med eller utan strukturerad partsrelation, dvs det som idag är styrgrupp, kansli. Frågan ställdes eftersom det kunnat konstateras att det är svårt att bygga en fungerande partsrelation, att Staden och civilsamhällets organisationer inte lyckats göra det trots åtta års process. Båda grupperna kom till slutsatsen att det också fortsättningsvis ska finnas en strukturerad partsrelation.

Sammandrag av nuläge från samtalsgrupper på workshopen

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

- "Den nuvarande partsrelationen i Överenskommelsen fungerar delvis, den är ojämlig mellan stora/små, röstbärande/utförare. Mindre organisationer har svårt att få sin röst hörd. När det handlar om flera områden/sakfrågor och/eller mer geografiskt avgränsad samverkan finns en ganska bra fungerande partsrelation. Det finns alltså upparbetade samverkansråd/dialogforum eller nätverk där man samverkar och där "parterna" möts. Det är dock inte alltid så att det sker under Överenskommelsens "paraply". Partsrelationen fungerar för idrotten, sociala organisationer, men inte för andra grupper, ex sådana som jobbar med rättighetsbaserat perspektiv. De etablerade delarna av civilsamhället funkar bra, men inte de som företräder marginaliserade grupper. Arenor handlar inte bara om att komma till tals, utan också att fånga in det, möta engagemanget, och göra något konkret."
- "Kommunfullmäktiges råd: vissa har tillkommit för väldigt längesen, och det är svårt att ta bort dem eller göra om, utan att vissa skulle känna sig bortvalda/nedprioriterade. Många som sitter i råden har suttit där i många år, där inga medlemmar byts ut – vilket gör att det också blir svårare med frågan kring hur representativt det är."
- "Mandatfrågan är en utmaning som behöver klaras ut. Mycket vi behöver prata om och reda ut så vi hittar varandra."

Arenor för dialog och samverkan

Det pågår tusentals möten och dialogtillfällen, såväl inom ramen för Överenskommelsen, som utanför. Ett antal av dessa arenor för dialog är:

- Överenskommelsens olika möten
- Förvaltningar som möter paraplyorganisationer men också andra organisationer
- De råd som Kommunstyrelsen organiserat för dialog (Pensionär, HBTQ, Funktionshinder, Nationella minoriteter, Trygghetsrådet är under uppbyggnad)
- Lokala dialoger i vissa stadsdelar.

I Göteborgs Stad finns fem samverkansråd kopplade till Kommunstyrelsen och ett nytt håller på att byggas upp. Det finns ett antal paraplyorganisationer vars syfte grovt sett är att samla, stödja och företräda delar av civilsamhällets organisationer. Inte alla intressen har en paraplyorganisering. Vissa av de nämnda paraplyerna har en regional prägel.

Överenskommelsens olika möten har tagit avstamp i "Forum för samverkan" (se skiss på s.3), dvs, den samverkansstruktur som efterföljde Idékom. Idékom som form syftade till en mer generell samverkan och den nya modellen byggde på en uppdelning av frågeställningar i tre mer specifika intresseinriktningar. Många gånger går de här intressena in i varandra och samma organisation kan ha fler eller samtliga intressen som drivkraft samtidigt. Det handlade alltså inte om att sortera in organisationer i de tre inriktningarna. Det handlade om att möjliggöra samverkan, påverkan och delaktighet mellan fler parter och i fler former än tidigare. Många vittnesmål om att modellen blivit för komplicerad har lämnats.

Sammandrag av nuläge från enkäten

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

Anser du att det finns fungerande platser/arenor för dialog mellan Staden och civilsamhällets organisationer i Göteborg?

20% ja, 40% i viss mån, 20% nej, 20% vet ej

Anser du att Stadens olika delar (nämnder/styrelser/fackförvaltningar, stadsdelar, bolag och politiska församlingar) samverkar sinsemellan på ett sätt som underlättar samverkan med civilsamhällets organisationer?

5% ja, 29% i viss mån, 41% nej, 25% vet ej

Anser du att civilsamhällets organisationer samverkar sinsemellan på ett sätt som underlättar samverkan med Staden?

7% ja, 40% i viss mån, 17% nej, 30% vet ej

Sammandrag av nuläge från samtalsgrupper på workshopen

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

- "Etablerade organisationer har bättre tillgång till dialogarenor än nätverk."
- "Det finns många bra initiativ, men för många är överenskommelsen okänd. Behövs mer strategiska forum där vi kan se på helheten, föra fram initiativ och hjälpa varandra. Sakfrågeforum för upphandlingar och konkret samverkan i stadsdelarna har fungerat bra."
- "Bra i nuet i akuta lägen, men saknar arbetssätt för långsiktig samverkan. Hittar varandra i dialogskedet, men inte i genomförandeskedet."
- "Skulle gagna att ha mer långsiktiga samarbetsforum för att tillsammans ta oss an stora utmaningar som folkhälsa/inkludering. Det skulle även gynna olika organisationers särintressen."

Sammandrag av framåtblick från samtalsgrupper på workshopen

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

Om 4 år...

- "...har vi en struktur på strategisk nivå, i hela Staden-perspektiv. Men också ett utrymme för det oväntade utifrån tillit vi byggt mellan aktörerna."
- "...har vi enats om vilka stora samhällsutmaningar vi tar oss an tillsammans och vi har valt metoder för att nå framåt tillsammans."
- "...har vi samarbetsforum där vi möts på lika villkor. Vi har tidig dialog, dialog längs vägen och uthållighet att samarbeta hela vägen till färdigt resultat."
- "...har vi mer mötesplatser och arenor för att diskutera sak-specifika frågor. I viktiga processer som pågår ex Översiktsplan, borde civilsamhället vara remissinstanser i ett tidigt skede. Inom upphandling är en naturlig del att civilsamhället ingår."
- "...har vi fångat upp civilsamhällets organisationers input till viktiga politiska beslut och inriktningar. Kommunstyrelsens olika råd får ofta en funktion av att ex vara remissinstanser och har tydlig koppling till politiken, men vissa delar av civilsamhället är inte representerade där. Önskvärt vore om det fanns möjlighet att civilsamhället inom vissa sakfrågor/sektorer kunde samlas kring vissa politiska beslut och samlat skriva remissvar, driva opinion mm. Exempel skulle kunna vara stadsplaneringsfrågor, frågor som rör civilsamhällets förutsättningar och villkor, lokal utveckling mm. Vi efterfrågar en samordnande roll här från civilsamhället."
- "Sakfrågor/samhällsproblem eller viktiga politiska beslut där civilsamhällets röster, idéer och verksamheter behöver bli hörda och tas tillvara. Allt kanske inte behöver filtreras genom överenskommelsekansliet, men vi behöver stärka våra arbetssätt så att vi når överenskommelsens intentioner."
- "Vilka arenor för samtal och samverkan som finns är tydliga. Hur hänger de olika arenorna, plattformarna och mötesplatserna ihop? På vilka sätt är de olika? Vilka roller och funktioner har Staden och civilsamhällets organisationer i dessa sammanhang?"

Viktiga steg dit

- "Kommunicera samverkan i olika sammanhang och göra saker tillsammans tex medverka vid Stadstriennalen som ett sätt att nå ut under jubileumsfirandet av Göteborg 2021 och 2023. Det kan ge Överenskommelsen synlighet i media också."
- "Språkrör in i våra organisationer och enkel kommunikationsmaterial skulle underlätta."
- "Prata med kommunstyrelsen/stadsledningskontoret om nästa steg mot en handlingsplan."
- "Hitta långsiktiga former som är kända för civilsamhället. Hitta former där frågor inte faller tillbaka, exempelvis använda ny organisation, IOP utifrån lagstiftning/dom."
- "Möte med de nya nämndernas ledamöter. Nya former identifieras där de nya nämnderna räcker ut handen."
- "Lokalt stödjer vi varandra att lyfta de lokala demokratin/platsen."
- "Ökad kunskap om varandra - leder till mer samverkan/skapar tillit."
- "Ibland är det svårt att översätta Överenskommelsens principiella förhållningssätt till praktik. Vad innebär det mer konkret? Vilken roll har tjänstepersoner, politiker och en eventuell "civilsamhällespart" (typ kanslifunktionen) i det arbetet? Mötesformer där civilsamhället träffar beslutsfattare skapar tillit. Bärande strukturer för att vi ska möta varandra blir en samverkansplattform. Tidiga samråd/samverkan i tidiga skeden är viktigt. Ökad kunskap om varandra för att förstå varandras situation. Det finns en stark vilja att fortsätta processen med att skapa mångfald i samverkansformer."

Finansieringsformer och mångfald av utförare

Finansiering

Göteborgs Stad använder i sina relationer till civilsamhällets organisationer huvudsakligen fem olika finansieringsformer;

Bidrag

Upphandling

Lagen om valfrihet (LOV)

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Hyressubventioner

Det finns regler för hur Staden och organisationerna får/bör/kan agera som är beroende av vilken av dessa fem former som gäller. Effekten av dessa regler som de fem formerna har, både skapar möjlighet till samverkan och avgränsar möjligheten. Upphandling och valfrihetssystem är marknadsbaserade och

handlar i grunden om att Staden beställer tjänster. Bidragen syftar till att stödja verksamhet i civilsamhället som stärker folkhälsa, delaktighet och demokrati och som kommer göteborgare till gagn. Hyressubventionsmodellen syftar till en mer rättvis och transparent hyressättning för lokaler som upplåts till förenings- och kulturlivet. IOP syftar till att skapa samverkan i konkreta frågor där varken Staden eller civilsamhällesorganisationen tror sig om att kunna lösa ett problem självständigt.

Om IOP

Idéburet offentligt partnerskap är en samverkansform mellan Staden och en eller flera organisationer i det civila samhället, som ska användas främst då ingen enskild part anser sig ensam kan lösa det problem/utmaning som är i fokus. Ett IOP är varken en upphandlad tjänst eller ett bidrag i Göteborgs Stad. Ett partnerskap förutsätter att det finns eller skapas tillit mellan parterna.

Sammandrag av nuläge från enkäten

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

I vilken grad anser du att de typer av finansiering som Staden har gör det möjligt att uppnå civilsamhällesorganisationens mål med verksamheten?

Finansieringsform	Dålig	Någon	Bra	Mycket	Vet ej
Bidrag	8%	30%	31%	8%	18%
Upphandling	14%	17%	8%	1%	55%
Valfrihetssystem	11%	15%	6%	2%	63%
Partnerskap	5%	17%	15%	6%	53%

I vilken grad anser du att de typer av finansiering som Staden har gör det möjligt att uppnå Stadens mål med verksamheten?

Finansieringsform	Dålig	Någon	Bra	Mycket	Vet ej
Bidrag	8%	29%	25%	7%	29%
Upphandling	13%	20%	9%	2%	53%
Valfrihetssystem	11%	15%	7%	1%	64%
Partnerskap	4%	16%	14%	7%	57%

När det gäller bidrag som form kanske slutsatsen kan vara att det fungerar ganska bra men att det finns mycket kvar att utveckla. En annan slutsats är att de andra finansieringsformerna är så pass okända för de som svarat på enkäten att slutsatser om dem är svåra att dra.

Sammandrag av nuläge från samtalsgrupper på workshopen

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

Om upphandling, används social hänsyn och reserverad upphandling för lite?

- "Utifrån EU direktiv så har Sverige överimplementerat regler vilket gjort det kantigt och svårt. Senaste direktiven formulerades på ett sätt för att öppna upp för fler idéburna aktörer men det har inte hänt. Används för lite. Är svårt och krånglig för föreningar att svara på upphandling. Tas för lite hänsyn till målgrupp och pris. Skall föreningslivet kunna ta del av upphandling behöver Staden hjälpa till mycket mer. Behövs mod att våga testa nya vägar. Poängsätter inte idéburna sektorns mervärden. Staden behöver ta ett större ansvar vilka aktörer som tillåts svara på upphandlingar. Vi vill vara med i en tidig dialog. Kan arbeta med innovationsupphandlingar där vi kan vara med och formulera hur man löser utmaningarna ex. försörjningsstöd. Finns en syn från Staden/det offentliga att det som görs är "ideella insatser" och att det är "enklare uppgifter" som kan levereras från idéburen sektor. Vi är samhällsbyggare och har lika stor kompetens, kan leverera lika hög kvalitet och kanske mer seriositet än företaget med glassiga broschyrer. Modell för social hänsyn är fokuserad på sysselsättning, finns möjlighet att även specificera andra krav än sysselsättning som skulle kunna öppna för fler aktörer inom civilsamhället."
- "Svårighet med reserverade upphandlingar då många upphandlingar är stora, men förvaltningar kan själva göra små direktupphandlingar och reservera kontrakt. Även möjligheter att dela upp större upphandlingar och reservera delar."
- "Brist på kunskap. Finns en hel del utrymme med direktupphandling, stora pengar för små sociala företag."

Om bidragsgivning, skapas ett nålsöga i och med demokrativillkoren?

- "Finns många bidragsgivande instanser som jobbar med liknande delar, tex IOFF & Social Resurs vilket kan vara svårt för föreningarna. Alla föreningar lever inte upp till demokrativillkoren men blir bättre. Samverkan - arbete tillsammans med andra föreningar kring fokusområden är framgångsrikt. Lågtröskelbidrag/stöd till punktinsatser för att stärka goda initiativ och den sociala gemenskapen skulle behövas. Kontrollmekanismer skall finnas. Finns inte tillräckligt tydliga kriterier, otydligt varför vissa föreningar "alltid" får bidrag och andra inte trots att det är identiska verksamheter. De som varit med länge abonnerar på pengarna. Många skulle vilja veta att man har en långsiktig "bottenfinansiering" för att våga satsa och göra mer. Kanske inte demokrativillkor men formaliakrav som skapar nålsöga."

Om IOP, när borde formen användas?

- "IOP är ett alternativ som används för lite och där det är för stor försiktighet. Utnyttjas inte i tillräckligt stor grad. Känns mer som en kulturfråga snarare än en regelfråga. Vid snabba insatser för att stödja en förening används IOP ibland då ofta utan långsiktigt tänk. Utvecklingsbidrag kan vara en start för att kunna gå vidare in i IOP för att få långsiktighet. Lättare att skapa stabilitet och lägga en budget om IOP. Staden skulle kunna arbeta mkt mer med IOP likt arbetet 2015 för att skapa boenden. Skulle kunna användas mycket mer långsiktigt och med fler aktörer i samverkan för att bygga något. Staden måste våga släppa och ge tillit för att få större utväxling."

Om hyressubventioner, är systemet bra eller inte?

- "Svår fråga, skall Staden stå för hela utbudet, annars uppstår en stor orättvisa för dom som hyr av andra?"

Övrig samverkan:

- "Utveckling mot ökad styrning i bidragsformer. Går Överenskommelsen hand i hand med upphandling? Eller bidrag (med ökade krav och styrning)? Kanske handlar om att göra det bästa möjliga inom ramen för tex upphandling.
- För sociala företag är upphandling mycket viktigt och önskvärt, de vill bli upphandlade och helst inte vara bidragsberoende. ÖK måste också funka tillsammans med finansieringsformer. Ingen erfarenhet av hyressubventioner. Finns det ett system? Framtiden använder flera finansieringsformer. Koncernen har inte jobbat med IOP mycket än men är med i IOP Hj/Lg och ser med intresse på det. Framtiden har sponsringsavtal med organisationer från civilsamhället. Vet ej om riktlinjer för bidragsgivning används."

Sammandrag av framåtblick från samtalsgrupper på workshopen

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

Om 4 år...

- "...har vi långsiktig och trygg finansieringsform. För kvinnojour behövs form som täcker hela verksamheten, som ger fortsatt möjlighet att vara röstbärande och driva frågor politiskt. Önskar att det innebär att jourerna används utifrån den kunskap de har. Form som utvecklas med åren, och inte utarmar organisationen genom att stå stilla. Indexreglering."
- "...har vi rörelse och flexibilitet inom former av finansiering. Mod och vilja att driva frågorna och hitta nya former, inte bara hålla sig till de fasta former som finns idag."
- "...upphandlar Staden mycket mer av civilsamhället genom de verktyg som finns. Hoppas att kunskap ökar inom Staden om dessa frågor. Vill se fler IOP. Önskar att Staden tänker in civilsamhället och ASF tidigt i processen, har med från början att man vill få med civilsamhället. Titta hit först, på de som skapar samhällsnytta. Bra ex i Gårdsten med cykelverkstäder, hoppas på fler innovativa lösningar och samarbeten där man kan använda varandra. Går att använda civilsamhället på många sätt."

Viktiga steg dit

- "Tydlighet behövs så att det inte blir en tolkningsfråga vad politiker vill. Fler kanaler för politikens budskap så att verksamheter inte jobbar i silo. Kan vara krav på samverkan."
- "Hitta enklare sätt att nå rätt i Staden. Staden behöver bli bättre att nå ut med information och underlätta för små och medelstora aktörer att upphandlas. Använda bla Coompanion och andra som kan nå ut."
- "Skapa event med inköpsamordnare och bjuda in idéburen sektor för att visa på vad som går att köpa värdet av att göra affärer"
- "Problem med många olika forum och nätverk, kanske behöver få ihop dem? Politiken behöver få civilsamhällets röst samlad istället för enskilt i stängda rum från enskilda aktörer. Många vill samma sak och genom samverkan når vi bäst effekt. Viktigt att ha samtal med en mix av civilsamhälle, tjänstemän och politiker för att höra samma sak och nå kreativa lösningar."
- "Styrning kring vem/vilka som tar beslut om IOP. När ska det göras IOP eller upphandling, vem beslutar i frågan? Tydlighet från nationellt håll om utrymme för bla IOP. För att inte Konkurrensverket har annan tolkning."
- "Staden måste jobba på att våga släppa, att inte behöva vara utförare i alla lägen. Alla förvaltningar och bolag behöver få kunskap om att det går att handla av idéburen sektor istället för "de gamla vanliga"
- "Säkerställ att Staden inte bygger bort den typ av lokaler som föreningslivet/idéburna aktörer inte har råd med."
- "Finansieringsformen kan vara avgörande för organisationers överlevnad. Öka kunskapen, både kring nyttan med att använda sig av civilsamhällets organisationer samt öka kunskapen kring när det är lämpligt/tillåtet med IOP. Staden måste jobba på att våga släppa, att inte behöva vara utförare i alla lägen, större mod från Stadens sida vid IOP och upphandlingar vore önskvärt. Större tillit och mindre protektionism. Synliggöra målkonflikter inom politiska beslut och att vissa saker behöver tydliggöras på nationell nivå. Det ska vara enkelt att samverka finansiellt. Målen i Överenskommelsen går inte riktigt hand i hand med Stadens mål kring finansiell samverkan. Vi ska inte tappa bort Överenskommelsen!"
- "Viktigt att ha samtal med en mix av civilsamhälle, tjänstemän och politiker för att höra samma sak och nå kreativa lösningar. Politiken behöver få civilsamhällets röst samlad istället för enskilt i stängda rum från enskilda aktörer. Många vill samma sak och genom samverkan når vi bäst effekt. 1+1 = 3."
- "Tidig dialog - vid planeringsarbete - ta med civilsamhället redan från start eller innan start för att få maximal effekt och ta vara på idéburna aktörers mervärden och styrkor. Säkerställ att Staden inte bygger bort den typ av lokaler som föreningslivet/idéburna aktörer inte har råd med."

Utveckling av samverkan i Göteborg

Frågor som berör

Ett tema som behandlats i enkäten och diskuterats under workshopen handlade om vilka frågor som borde vara i centrum för samverkan. I denna slutrapport behandlas detta tema som en slags sammansmältning av frågor som har berörts i de tre teman som resultaten i övrigt har redovisats inom; kunskap och spridning, samspel och dialog, finansiering utförare.

Frågan som ställdes i enkäten var: "Vilken/vilka är de viktigaste frågorna som Staden och civilsamhällets organisationer borde lägga sin energi på de kommande åren?" Eftersom varken frågeställningen eller svarsmetoden (fritext) definierar om det handlar om sakfrågor eller processfrågor så finns det förstås utrymme för båda. Och svaren innehåller både och.

Sammandrag av framåtblick från samtalsgrupper på workshopen

Svaren söktes igenom och ett antal teman identifierades, 115 st närmare bestämt. Därefter har vi räknat antalet tillfällen då samma eller mycket liknande tema upprepats i svaren. Detta har resulterat i följande topplista av favoriteman. Till vänster anges temat, till höger antalet gånger detta har nämnts i fritextsvaren. Temana är en kombination av sakfrågor (tex jämlikhet) och förutsättningsfrågor (tex bidragsgivning).

Tema	Gånger	Tema	Gånger
Samverkan, konkret	50	Dialogen, Att politiken är mer direkt involverad i	9
Ungas möjligheter	48	Jämställdhet	9
Jämlikhet, minskad segregation	42	Kultur	9
Demokrati/dialog	32	Pandemin	9
Äldre	26	Hallar, anläggningar, lika för alla olika org att använda dem	8
Miljöfrågan/hållbarhet	23	IOP, stöd	8
Bidragsgivningen	21	Kriminalitet, Rån/vapenbrott, förebygga	8
Integration av invandrare	19	Utsatta områden, Stöd till att bygga upp ett mer stabilt föreningsliv i	8
Folkhälsa	15	Diskriminering	7
Kvalitetssäkring/kompetensutveckling	14	Psykisk hälsa	7
En stad, Förverkliga	12	Sysselsättning, genom föreningsliv för de som inte har jobb eller skola	7
Trygghet	12	Tillgänglighet	7
Byråkrati, minska den	11	Finansieringsmodeller, nya	6
Samverkansplattform, EN bra digital (betoning på EN)	11	Föreningsdrift, Stöd till (kunskap, metoder)	6
Hemlöshet/utsatta	10	Ideella org, Förståelse och stöd till små sådana	6

Denna fråga blir därför en öppen temperaturmätare kring vad de som svarar anser att samverkan mellan Staden och civilsamhällets organisationer borde fokusera de kommande fyra åren. Men det finns också ledtrådar som gäller Överenskommelsens egen verksamhet. Finns det anledning att frångå den inriktning som nuvarande åtaganden i Överenskommelsen har, dvs tydligt fokus på förutsättning och process, till att också på något sätt fokusera sakfrågor/teman?

Budskap om nuläget utifrån enkät och workshop

Den kategori som oftast lyfts i enkätsvaren och workshopsamtalen är **konkret samverkan**. Den innehåller många dimensioner och det finns många frågor, där det skulle kunna bli mycket mer samverkan. Staden ska inte bara vara kassako utan agera som främjare av aktivitet och samverkan, då skapas förutsättningar att ta tag i konkreta utmaningar av olika slag. Mer långtgående ansvar behövs som kan fungera i olika delar av Staden beroende av behov och att utvärdera de IOP:er som genomförts, Staden behöver bli mer effektiv inom sig.

När det gäller **demokrati/dialog** är det också flera olika aspekter som lyfts: fler arenor för samtal, enklare former där de som kan åtgärda ett problem är med, bättre förmåga att hantera gemensamma frågor, dvs att Staden och civilsamhällets organisationer träffas över sina egna och varandras gränser, att politiska företrädare borde vara med mer direkt, att samverkan efter stadsdelarnas nedläggning säkras på annat sätt, att det finns kompetenser i civilsamhällets organisationer som kan nyttjas bättre, att de som är "företrädare" för organisationer dvs främst i paraplyer etc ska ner prioriteras av Staden eller tas bort så att dialogen kan ske direkt med enskilda organisationer, att försöka åstadkomma mer av ömsesidighet trots maktobalans, prioritet på områden där det behövs förtroendeskapande/tillitsbygge.

När det gäller **bidragsgivningen** tas ett antal teman upp: minskad byråkrati, bättre uppföljning som bland annat minskar risken för fusk eller våldsbejakande extremism, att bidragsgivningen ska samlas på en förvaltning alternativt samordnas bättre, att den ska ge möjlighet till ideella att verka tex genom arvodering, mer långsiktighet, stöd till befintlig verksamhet istället för fokus på nyskapande, hitta övergripande mål för bidragsgivningen oavsett målgrupp, att det ska vara bättre jämställdhet i fördelningen av bidrag än nu, idén om en "personlig handläggare" oavsett område som känner till föreningen och alltid behandlar deras ansökan, bättre e-tjänst "datasystem", hur bidragsgivningen ska fungera när stadsdelarna inte finns, bredda kriterierna för bidragsgivningen till hållbarhetsarbete, att få bort "spelet" mellan bidrag och lokalkostnader.

De mer **sakfrågerelaterade** teman som lyfts på olika sätt är: klimat/hållbarhet, ungas möjligheter, äldres livsbetingelser, brottsförebyggande, jämlikhet/segregation/utsatta områden, jämställdhet, integration, folkhälsa, sysselsättningsmöjligheter för de som inte har jobb eller skola och gärna via att Staden samverkar med sociala företag genom köp.

Som avslutning ställdes frågan om det finns fler kommentarer som den som svarar vill ge. Svaren är mycket blandade, alltifrån de som inte tror på möjligheten av utveckling, till de som gör det och de som lägger förslag på hur det borde gå till. Här nedan återges några exempel:

Sammandrag av nuläge från enkäten

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

- "Nu när vi blir stora fackförvaltningar måste vi hitta så att alla ändå kontakter i **lokalsamhällen** - det är där det bästa samarbetet med civilsamhället kan ske"
- "Vill få till **möten/arenor** där vi som organisationer får möjlighet att träffa tjänstemän och politiker där vi får möjlighet att komma till tals."
- "Nog viktigt att det blir en **allmän diskussion** bland civilsamhällets organisationer och inom Stadens förvaltningar kring de resultat och synpunkter som framkommit i **utvärderingen!**"
- "Ser tyvärr **ingen verklig förändringspotential** att enkätutvärdera ett system som sedan decennier organiserats så att verkligt inflytande att påverka är i praktiken obefintligt om du inte i ord och handling anammar Stadens nuvarande modell för styrning."
- "En **föreningskatalog** sorterad inom ämnesområde att förenkla sökandet av vilka man kan finna likasinnade att gå samman med i specifika frågor."
- "Den modell som infördes med olika råd, och forum är nog i **praktiken alltför obegriplig** och löslig för att leda framåt. Ta tag i det igen."

Sammandrag av framåtblick från samtalsgrupper på workshopen

(När orden "vi" och "oss" används här, i rutan nedan, är avsändaren gruppdiskussioner vid workshop)

Viktiga steg

- "Det krävs konkret samverkan och dialog med beslutfattare och tjänstepersoner. Mer direkta dialoger med de som faktiskt beslutar. Vill ha en långsiktig finansiering så vi kan prioritera verksamheten framför administration."
- "Kansli Got United är en form av brygga mellan civilsamhället och politiken. Det är en viktig pusselbit för att kunna samverka. Som liten förening behöver vi någon som kan hjälpa till. Vi är många föreningar som har olika mål och inriktningar och därför behöver det skapas fler referensgrupper/ dialogforum alternativt små nätverk där dialogen kommer fram snabbt mellan deltagarna. Exempelvis samla de föreningar som arbetar med sexuellt våld och de inom kommunen som gör detsamma för att uppnå snabba och konkreta lösningar. Kommunen kan då också använda referensgruppen i sitt arbete. Överenskommelsen ska möjliggöra samverkan men också samarbete."
- "Tydliggöra vem i KS har ansvaret för demokratin och det som händer i Gbg Stad inom detta."
- "Tydliggöra varför ska vi samverka med civilsamhället."
- "Överenskommelsen kan ses som en strategi och ett mål, detta förvirrar och behöver bli tydligare."
- "Vi bör identifiera problem som ska lösas och samlas kring sakfrågan och sedan hitta formerna för hur vi ska lösa den."
- "Vikten av överenskommelsen som ett principiellt dokument som pekar ut våra gemensamma förhållningssätt, roller och ambition. Ett problem är att överenskommelsen blir så synonym med kansliet och "forum för samverkan", tanken blir lätt då att det ska finnas ett forum som ska kunna tillvarata alla intressen och sakfrågor, medan realiteten är att vi behöver (och till viss del redan har) många forum för samverkan. Vi bör se överenskommelsen som en uppmaning och möjlighet till att tillsammans hitta arbetssätt som är proaktiva och långsiktiga."
- "Det finns en enighet om att Överenskommelsen idag inte har den legitimitet som behövs för att främja samverkan i praktiken i den grad som önskas. Den har potential att utveckla samverkan. Gör överenskommelsen mer känd och ha tydliga mål till organisationerna om att använda sig av överenskommelsen. Kanslifunktionen är viktig som en lots både till Göteborgs Stad och politiken för civilsamhället. Kansli Got United kan vara en plattform och anordna dialog/samverkansforum kring olika samhällsutmaningar. Kansliet är på så sätt en bra bro och behöver förstärkas som ett av verktygen för samverkan. Det behöver finnas en ömsesidig vilja att samverka och att detta resurssätts."
- "Det behövs att samverkan handlar om gemensamma sakfrågor. Mindre formalia och mer verkstad. Vid behov från Stadens sida bör Staden vända sig till civilsamhället och se hur vi tillsammans kan angripa problemet. Forum för dialog för samverkan behöver finnas både mellan civilsamhället och kommunen och mellan förvaltningar och förvaltningar osv. Involvera näringsliv, nämnder och bolag mer. Civilsamhället ska inkluderas i arbetet med styrande dokument såsom program till exempel Jämlik Stad. Gör det enkelt att samverka och hitta varandra. En match-making app hade varit bra för att få en överblick av vad som finns samt kanske vad näringslivet kan hjälpa till med."